Gemeente Kerkrade

Nota van toelichting

Nummer.: 21Tl034	**Kerkrade,** 26 mei 2021

Behorend bij ontwerpbesluit nummer 21Rb029

Onderwerp
Overall plan tasforce jeugdhulp 2.0

Beslispunten

1. Instemmen met en vaststellen van het overall plan taskforce jeugdhulp 2.0;
2. De per saldo aanloop- en innovatiekosten voor de jaren 2021 en 2022 ten bedrage van respectievelijk €216.000 en €13.000 voorshands dekken uit het budget jeugd;
3. In de raadscyclus van oktober 2022, op basis van een uitgebreide evaluatie van de resultaten en bevindingen van de uitvoering, een besluit nemen over de voortgang.

Inleiding
Het gemeentelijk jeugdhulpbeleid kent 2 hoofddoelstellingen t.w.:

1. Geen kind tussen wal en schip;
2. Uitvoering binnen de budgettaire kaders (de in de algemene uitkering opgenomen gelden voor jeugdhulp).

Aan de eerste doelstelling wordt voldaan, dat geldt niet voor de tweede. In september 2019 gaf het College van B&W de Taskforce Jeugdhulp Kerkrade de opdracht om:

- Het financiële tekort op het budget jeugdhulp op korte termijn terug te brengen, en
- Nog meer grip op de jeugdhulp te krijgen door middel van structurele verbetermaatregelen.

Gezien deze tweeledige opdracht en het op de korte termijn te behalen resultaat werd gekozen voor een gefaseerde aanpak. In de 1e fase heeft de Taskforce zich geconcentreerd op de maatregelen waarvan werd verwacht dat deze snel resultaat zouden opleveren. Terwijl door de Taskforce aan de uitvoering van deze 1e fase werd gewerkt, werd in mei 2020 ook nog opdracht aan Deloitte Accountants B.V. gegeven om een onderzoek ex artikel 213a van de Gemeentewet (GW) uit te voeren naar de doelmatig- en doeltreffendheid van de uitvoering van de lokale jeugdhulptaken. De Taskforce maakte in september 2020 de balans op van de 1e fase. Het tekort op het budget jeugdhulp bedroeg op het moment dat de Taskforce concreet aan de slag ging met de opdracht € 4,2 miljoen (september 2019: verschil tussen de in het gemeentefonds opgenomen middelen voor jeugdhulp en de daadwerkelijke uitgaven hiervoor). De 1e fase van de opdracht betrof de periode" september 2019 - september 2020" en daarom is de balans ook opgemaakt door de financiële stand van zaken per september 2019 en 2020 met elkaar te vergelijken. In september 2020 was het tekort € 2,3 miljoen. Daarmee is aan de 1e opdracht voldaan en gestart met fase 2.
Min of meer parallel aan het onderzoek ex art. 213a is het plan voor fase 2 uitgewerkt. Daarbij is bewust de verbinding gemaakt met dit onderzoek. De onderzoekers hadden oog voor de uitvoeringsplannen fase 2 en hebben daar bij hun conclusies en aanbevelingen ook rekening mee gehouden. Aan de andere

kant heeft de Taskforce het plan voor fase 2 getoetst aan de uitkomst van het onderzoek ex art. 213a. Het resultaat daarvan ligt nu voor

Doelstelling
Start van aanpak en uitvoering "overall plan taskforce jeugdhulp 2.0" met als doelstellingen het financiële tekort op het budget jeugdhulp verder terug te brengen en de grip op de jeugdhulp verder te verbeteren, onder handhaving van de hoofddoelstelling "géén kind tussen wal en schip".

Argumenten
Het plan Taskforce Jeugdhulp fase 2 is gemaakt tegen de achtergrond van de landelijke en regionale ontwikkelingen, vernieuwingen en inzichten op het gebied van de jeugdhulp. Voor meerdere onderdelen van het plan van aanpak geldt dat de beleids-en keuzevrijheid in belangrijke mate hiervan afhankelijk is. In de openbare informatiebijeenkomst van 2 maart jl. is reeds aan de commissie- en raadsleden meer inzicht gegeven in de dynamiek binnen het domein jeugdhulp, dat zich parallel op het niveau van Rijk, Zuid-Limburg, regionaal en lokaal in diverse tempi voltrekt. Het jeugdhulpstelsel wordt verbeterd door middel van een aanpassing van de Jeugdwet. De financiële randvoorwaarden worden aangepast door het nieuwe kabinet als reactie onder meer op het AEF rapport "Stelsel in groei". Een nieuwe regionale visie wordt dit jaar nog vastgesteld, waarin de nieuwe norm voor opdrachtgeverschap is opgenomen. Een transformatie-plan gaat in uitvoering op Zuid-Limburgs niveau (programmalijn inkoop). Lokaal ligt nu het overall plan taskforce jeugdhulp 2.0 voor. De lokale aanpak is inhoudelijk complementair aan de planvorming en ontwikkelingen op de hogere niveaus en hiermee niet in strijd of overlappend.

De Taskforce kiest er nu bewust voor om in het plan voor fase 2 een prioritering aan te brengen. Landelijke, regionale ontwikkelingen en het toekomstperspectief maken dit noodzakelijk. Met name de waarschuwing van het SCP om onszelf niet rijk te rekenen en het gegeven dat er vooralsnog geen structurele extra middelen aan de uitkering uit het gemeentefonds worden toegevoegd, zijn aanwijzingen voor deze prioritering. Deze prioritering is aangebracht op basis van het te verwachten resultaat (financieel en/of inhoudelijk) en de tijd die nodig is om tot dit resultaat te komen. De zgn. "verbetermaatregelen" betreffen de verdere professionali-sering van de gemeentelijke toegang tot de jeugdhulp in samenwerking met huisartsen, lokaal contract-management, data gedreven werken en de samenwerking met partners. De verdere professionalisering van de gemeentelijke toegang is onder andere gericht op de lokale transformatie van de jeugdhulp, de verdere verdieping van de samenwerking met de huisartsen, het in hun kracht zetten van het gezin en ondersteunend netwerk, toepassing van sociale netwerk strategieën, procesregie op casusniveau, financiële sturing en samenwerking op casusniveau in de keten. Omdat de met de decentralisatie van de jeugdhulp beoogde transformatie (waarvoor het Rijk direct een bezuiniging inboekte) veel lastiger blijkt te zijn dan werd gedacht, worden de acties (uitvoeringsplannen) die met name zijn gericht op transformatie in de vorm van "proeftuinen" uitgevoerd. Deze zijn niet minder belangrijk, echter in de praktijk zal proefondervinde-lijk de inhoudelijke toegevoegde waarde, alsmede het financieel rendement nog moeten worden vastgesteld. Omdat er geen keiharde garantie op succes is, is gekozen voor de benaming "proeftuinen" (de ontwikkelpunten).

Samenvattend zijn als "verbetermaatregel" uitgewerkt:
- Verdere professionalisering gemeente toegangsfunctie jeugdhulp;
- Volwassen worden binnen jeugdzorg;
- Lokale uitvoering contractmanagement, en

- Data gedreven werken

Als “proeftuin” zijn benoemd:
- WIJ.K, samenwerken in de wijk
- Preventie
- Samenwerking toegang en onderwijs, en
- Aanpassen uitvoeringsbeleid.

Voor elke verbetermaatregel en proeftuin zijn uitvoeringsplannen gemaakt. De verbetermaatregelen hebben de hoogste prioriteit en kunnen/moeten het snelst resultaat opleveren. Beschikbare financiële en personele capaciteit wordt dan ook primair hierop ingezet. De snelheid waarmee proeftuinen kunnen worden opgepakt, is afhankelijk van de resterende middelen.

Met het structureel doorvoeren van de door de Taskforce in fase 1 reeds genomen maatregelen en de voor fase 2 uitgewerkte verbetermaatregelen en proeftuinen worden de aanbevelingen die zijn gedaan in het onderzoek ex art. 213a BW opgevolgd.

Kanttekeningen
De omgeving is zeer dynamisch, niet alles kan tegelijk en het overall plan moet ook uitvoerbaar zijn. De uitvoering is gericht op reële doelstellingen, waardoor een te hoog verwachtingspatroon wordt voorkomen. Overigens geldt voor zowel de verbetermaatregelen als de proeftuinen dat de voorbereiding daarvan al op onderdelen is opgepakt.

Een specifieke graadmeter voor de resultaten van maatregelen is de cliënttevredenheid. Uitgangspunt en doelstelling is dat onze jeugd en hun ouders tevreden zijn over de geboden jeugdhulp. In 2021 wordt gestart met het continu meten van de cliënttevredenheid. Deze meting betreft de ervaringen van de cliënten m.b.t. de gemeentelijke toegang tot de jeugdhulp, de kwaliteit van de ingezette hulp en het effect daarvan. De maatregelen die de Taskforce van plan is te nemen, zullen ook moeten bijdragen aan deze klanttevredenheid. Dat is daarom ook opgenomen bij de doelstellingen. Het cliëntervaringsonderzoek 2021 wordt de nulmeting.

Het overall plan taskforce jeugdhulp 2.0 is besproken in het overleg van de Adviesraad Maatschappelijke Ondersteuning Kerkrade (AMO) van 15 april jl. De AMO Kerkrade heeft met het overall plan ingestemd.

Financiën
De geraamde financiële consequenties, die zijn gekoppeld aan de uitvoering van het overall plan taskforce jeugdhulp 2.0, zijn vooralsnog tot en met 2022 in de exploitatieramingen meegenomen en financieel gedekt. Over de voortgang van de uitvoeringsplannen wordt 1x per jaar verslag gedaan. Dit verslag wordt behandeld door de commissie Burgers en Samenleving. Volgens de huidige planning voor de eerste keer, ruim één jaar na vaststelling van het overall plan taskforce jeugdhulp 2.0, dat wil zeggen in de cyclus van oktober 2022. Op basis van de resultaten van dit evaluatierapport zal dan tevens, mede afgezet tegen de dan actuele financiële kaders, een besluit worden genomen over de verdere voortgang van de uitvoering. Daarnaast wordt de voortgang verwerkt in de periodieke rapportage/dashboard managementinformatie sociaal domein.

De per saldo aanloop- en innovatiekosten voor de jaren 2021 en 2022 ten bedrage van respectievelijk €216.000 en €13.000 worden voorshands gedekt uit het budget jeugd. Overeenkomstig bestendige gedragslijn wordt het saldo jeugdhulp vervolgens aan het eind van het jaar financieel verrekend met het saldo van de reserve sociaal domein.
Volgens de huidige opgestelde financiële meerjarenraming bedraagt de terugverdienperiode van het "overall plan" circa 23 maanden en is in de jaren 2023 en 2024 respectievelijk sprake van een geprognosti-ceerd financieel voordeel van afgerond €560.000 en €713.000. Deze zijn op grond van het "voorzichtigheidsprincipe" nog niet meegenomen in de meerjarige ontwikkeling jeugdcijfers en de reserve sociaal domein. De uitgebreide evaluatie van oktober 2022 wordt hiertoe afgewacht.

Ten behoeve van de inhoudelijke sturing zijn zo concreet mogelijke doelstellingen geformuleerd, met gebruikmaking van de volgende relevante kritieke prestatie indicatoren (kpi):

a. Het percentage van het aantal jongeren met jeugdhulp in % van jongeren tot 18 jaar;
b. Het percentage van het aantal jongeren met verblijf en jeugdbescherming in % van jongeren tot 18 jaar in Kerkrade;
c. Het verschil tussen de kosten jeugdhulp en de in het gemeentefonds opgenomen middelen voor jeugdhulp wordt verder teruggebracht;
d. De gemeten cliënttevredenheid.

Hierbij zijn absolute eigen doelstellingen voorgesteld alsook relatieve doelstellingen gekoppeld aan de verschillen met de andere Parkstadgemeenten en/of Limburg.

Communicatie
De intern betrokken teams met medewerkers, de externe partners en de Adviesraad Maatschappelijke Ondersteuning Kerkrade (AMO) zijn geïnformeerd over de inhoud, aanpak en planning van het overall plan taskforce jeugdhulp 2.0.

Uitvoering
De projectorganisatie taskforce jeugdhulp 2.0 is, overeenkomstig de rol en takenverdeling, verantwoorde-lijk voor de uitvoering (zie pag. 29 van het overallplan, governance en projectstructuur). Deloitte maakt vanuit de adviseursrol deel uit van de projectorganisatie.